

abundarien els teixits i voris orientals; un fragment d'una *pallia rotata* ens ha arribat fins a nosaltres i es guarda en el museu junt a l'arxiu del vell monestir; recordem el *Pali de bruixes*, avui al Museu de Vich. Acompanyen a aquests capitells d'altres, derivats més o menys llunyanament del capitell corinti (capitells B, D, E i F), estranyament estilitzats. Criden l'atenció les fulles oberetes en forma de palmeta. Temes anàlegs es repeteixen en els grans finestrals que s'obrien entre l'absidiol de Santa Maria i el situat cap a migjorn.

Fragment d'escultura romànica, en guix, de Sant Joan de les Abadesses

Els textos carolingis parlen sovint d'escultures executades en guix o en estuc, i és sabut com aquesta decoració d'origen romà s'és conservada en monuments des dels segles v-vi. Se'n citen exemples no sols en els monuments de les ciutats de l'Adriàtic (Ravenna, Parenzo), sinó al Sud i al Nord de França (Tolosa, Saint-Germain-des-Prés a Paris, Auxerre). Són més coneguts encara els relleus d'estuc dels ciboris de Sant Ambrós de Milà i de San Pietro «AL MONTE» a Civate, a la regió del Como, i els de Cividale al Frioul. No fa molts anys en foren assenyalats al Tirol, a Méran i a Suïssa en les excavacions de Dissentis, Ginebra, Amsoldingen i Spiez; a Alemanya, a Quedlinbourg i a Genrode (1). A Catalunya les escultures de figures romàniques en guix han estat fins ara quasi desconegudes. Al Museu Lapidari de Vich es guarda un capitell corinti de forma bàrbara, l'única resta romànica en guix fins ara registrada (2). Per això té interès el reproduir aquí el tros de figura que l'atzar ha descobert en les excavacions de Sant Joan de les Abadesses (fig. 222). És de notar la forma dels ulls, que recorden els dels caps policromats trobats a Dissentis (3), de Sant Benet de Mals (4).

(1) Vegi's sobre aquesta qüestió la bibliografia PAUL DESCHAMPS: *Étude sur la renaissance de la sculpture en France à l'époque romaine*. *Bulletin Monumental*, vol. 84. Paris, 1925.

(2) PUIG I CADAFALCH, FALGUERA I GODAY: *L'arquitectura romànica a Catalunya*, vol. I, p. 487.

(3) PROU: *Dissentis*. *Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France*. Paris, 1911.

(4) GARBER: *Die Karolingische S. Benediktikirche in Mals*. Innsbruck, 1915.

Fig. 222. — Testa en guix trobada a Sant Joan de les Abadesses